

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS TARNYBOS STATUTO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAREIGŪNŲ IR KARIŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-693 6 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MUITINĖS ĮSTATYMO NR. IX-2183 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450 15, 18, 28 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 291 STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 11 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO NR. XIV-1732 9, 18 IR 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PAREIGINĖS ALGOS (ATLYGINIMO) BAZINIO DYDŽIO NUSTATYMO IR ASIGNAVIMŲ DARBO UŽMOKESČIUI PERSKAIČIAVIMO ĮSTATYMO NR. XIV-2011 2 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS POLITIKŲ IR VALSTYBĖS PAREIGŪNŲ DARBO APMOKĖJIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1904 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-2012 2 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

(TAP-23-783(2) (22-10554(5))

Įvertinę įstatymų projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas bei pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (toliau – VTS) pakeitimo įstatymo projekto:

1. Dėl VTS 8 straipsnio 2 dalies 1 punkto siūlome pakartotinai įvertinti Teisingumo ministerijos 2023 m. rugsėjo 22 d. rašte Nr. (1.6 Mr)2T-1113 išdėstytą pastabą.

2. VTS 10 straipsnio 1 dalyje siūlome tikslinti nurodant įstaigą į kurią asmuo, pageidaujantis mokytis aukštojoje mokykloje, turi kreiptis dėl siuntimo į aukštąją mokyklą išdavimo. To paties straipsnio 2 dalies 2 punkte tikslintina nurodant *kurio* ministro nustatyta tvarka. Pastaba taikytina ir 11 straipsnio 2 daliai bei kitiems straipsniams.

3. Siūlome VTS 11 straipsnio 4 dalyje nurodyti terminą per kurį paaiškėjus aplinkybėms priimtas asmuo į statutinę mokymo įstaigą turi būti pašalintas ir išbrauktas iš kursantų sąrašų – pvz., ar asmuo besimokantis paskutiniame kurse ir likus jam išlaikyti paskutinį egzaminą, tokiu atveju turėtų būti pašalintas iš mokymo įstaigos? Manytina, kad taip, tačiau nenustačius laikotarpio per kurį tokie veiksmai turėtų būti atlikti, galimi piktnaudžiavimo atvejai.

4. VTS 12 straipsnio 3 dalies 1 punkte po žodžio „nusiųstu“ įrašytinas žodis „mokytis“; šiame punkte tikslintina nuostata „atleistas <...> anksčiau“ – manytina turėtų būti „anksčiau įsipareigoto ištarnauti statutinėje įstaigoje arba vidaus tarnyboje termino“ ar pan.

5. VTS 13 straipsnio 1 dalyje turi būti nurodyta kokių tikslų asmuo turi atvykti į centrinę statutinę įstaigą.

6. Siūlome įvertinti ar VTS 14 straipsnio 7 dalyje nėra poreikio įtvirtinti nuostatą, kad stažuotės metu įspėjus prieš 3 dienas galėtų išeiti iš tarnybos ir pats pareigūnas, jeigu stažuotės metu supranta, kad tarnyba tose pareigose jam nepriimtina (panašus reguliavimas yra nustatytas Valstybės tarnybos įstatyme (11 str. 3d.) reglamentuojant išbandymo terminą).

7. VTS 23 straipsnio 2 dalis numatanti pareigūnų vykimą ne tarnybos tikslais į užsienį, tikslintina atsižvelgiant į Vyriausybės nacionalinio saugumo komisijos posėdyje priimtą sprendimą. Tuo pačiu analizuojant šios dalies nuostatas manome, kad šios dalies antras sakinyss, numatantis, kad bus nustatomas valstybių sąrašas, į kurį vykimas yra nerekomenduojamas, savyje koduoja loginį neatitikimą tos pačios dalies trečiam sakiniui, pagal kurį vykti į tokiam sąraše esančias valstybes galima bus tik gavus pareigūną į pareigas skiriančio asmens sutikimą. Pažymime, kad sąvoka „rekomendacija“ asmeniui nenumato privalomų nurodymų gavimo, tačiau tik pataria, ar pasiūlo asmeniui vienaip ar kitaip elgtis bei leidžia asmeniui pačiam apsispręsti dėl savo veiksmų. Tuo tarpu trečio sakinio nuostata jau paneigiama pareigūno apsisprendimo galimybė už jį nusprendžiant į pareigas skiriančiam asmeniui. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti VTS 23 straipsnio 2 dalį.

8. VTS 27 straipsnio 1 dalyje siūlome aiškiau įtvirtinti, ar dalyvauti atrankoje galima tik toje pačioje ministro valdymo srityje veikiančiose įstaigose tarnaujantiems pareigūnams ar ne.

9. Iš VTS 47 straipsnio 3 dalies nuostatų galima daryti prielaidą, kad ne darbo dieną ar ne darbo valandomis asmuo bus nušalinamas be įsakymo nušalinti, t. y., be teisinio pagrindo. Tokios nuostatos neužtikrina teisinio reguliavimo bei asmenų teisinio statuso aiškumo. Subjektai turi žinoti, kokio elgesio iš jų yra tikimasi, nes teisinio tikrumo principas reikalauja, jog teisinių santykių subjektai būtų tikri dėl savo teisinės padėties. Atsižvelgiant į tai, siūlome įtvirtinti, kad ne darbo dieną ir ne darbo valandomis pareigūnas nušalinamas žodiniu į pareigas skiriančio asmens ar jo įgalioto asmens sprendimu, tuo tarpu šis sprendimas įforminamas (o ne priimamas) artimiausią darbo dieną.

10. VTS 54 straipsnio 3 dalyje siūlome apsvarstyti dėl nuostatos, numatančios, kad prieš nustatant ar keičiant pareigūnų darbo apmokėjimo sistemą turi būti Darbo kodekso nustatyta tvarka įvykdytos informavimo ir konsultavimosi procedūros - atsižvelgiant į tai, kad pagal DK šios procedūros yra daugiau informacinio pobūdžio, tačiau neįpareigojančios pasiekti bendrų rezultatų, siūlome apsvarstyti modelį, kuris yra nustatyta Valstybės tarnybos įstatyme (įsigaliosiančiame nuo 2024 01 01) - t.y. darbo apmokėjimo sistemą nustatyti kolektyvinėje sutartyje.

Dėl VTS 54 straipsnio 4 dalies. Atsižvelgiant į Vyriausybės įstatymo 26 straipsnio 3 dalies 5 punktą, numatantį, kad prireikus keli ministrai gali priimti bendrus įsakymus, įvertinus tai, kad darbo apmokėjimo sistemos gairės bus taikomos visiems šių ministrų valdymo srityje esančiose įstaigose dirbantiems pareigūnams bei atsižvelgiant į privalomų duoti nurodymų ir pavaldumo santykį, manome, kad pareigūnų darbo apmokėjimo sistemos gairės turėtų tvirtinti visi 3 ministrai (vidaus reikalų, teisingumo ir finansų) kartu priimant bendrą įsakymą, o ne vidaus reikalų ministras *suderinęs* su minėtais ministrais. Pastaba taikytina ir 53 str. 3 daliai bei, prireikus, siūlome peržiūrėti ir kitus straipsnius.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal konstitucinę doktriną įstatyme turi būti aiškūs kriterijai, kuriais remiantis valstybės tarnautojams nustatomas apmokėjimo už darbą dydis (darbo užmokestis), todėl manome, kad VTS 54 straipsnio 4 punkte turi būti pateikiamas baigtinis pareiginės algos dydžio kriterijų sąrašas. Priešingu atveju būtų sudaromos prielaidos asmenims,

dirbantiems vienodą darbą gauti skirtingą atlygį priklausomai nuo įstaigos vadovo nustatytos darbo apmokėjimo sistemos.

11. VTS 57 straipsnyje, įvertinus Konstitucinio Teismo doktriną dėl darbo apmokėjimo įtvirtinimo įstatyme, bei siekiant teisinio aiškumo siūlome atskleisti 57 straipsnio 1 dalyje minimų priemonių turinį.

12. Siūlome įvertinti ar VTS 70 straipsnio 4 dalyje neturėtų būti nekompensuotinas išlaidas įtrauktos ne tik taksi bet ir išlaidos, kurios patiriamos naudojantis pavežėjų paslaugomis. Pastaba taikytina ir kitiems įstatymo straipsniams.

13. Tikslintina VTS 79 straipsnio 2 dalis, atsižvelgiant Socialinio draudimo pensijų įstatymo 2 straipsnio 21 dalies nuostatas vartojant sąvoką „socialinio draudimo senatvės pensija“ ir atitinkamai įsivedant jos trumpinį. Taip pat, atsižvelgiant į minėto įstatymo nuostatas įspėjimas apie galimą atleidimą sietinas ne su teisės gauti visą senatvės pensiją įgijimu, o su senatvės pensijos amžiumi.

Dėl kartu pateiktų Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo Nr. IX-2183 10 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 15, 18, 28 ir 37 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 291 straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 2, 6, 7, 13, 14, 17, 18, 20, 23, 26, 28, 29, 32, 33, 35, 36, 38, 39 straipsnių pakeitimo ir 11 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1732 9, 18 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos pareigūnų algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymo Nr. XIV-2011 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2012 2 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektų pastabų ir pasiūlymų neturime.

Teisės grupės vyriausioji patarėja

Indrė Marija Baranauskienė